

1 : Característiques

Nom:	RUFINO, COVES DEL
Sinonim:	C, Cova
Descripció Breu:	Cavitat de 430 metres de recorregut amb cinc boques d'accés, a l'Arbolí.
Tipus:	Cova
Desnivell:	28 metres
Recorregut:	430 metres
Litologia:	Calcàries
Comarca:	Baix Camp
Municipi:	Arbolí
Gran Unitat:	Serralada Prelitoral
Unitat:	Cingles d'Arbolí

2 : Boques

Nom:	RUFINO, COVA DEL
Datum:	ETRS89
UTM X:	328570
UTM Y:	4565527
Fus:	31
Nivell sobre el Mar:	732 metres

3 : Descripció

Les coves del Rufino es conseqüència de la unió de cinc cavitats properes entre si, aquestes son : Cova del Rufino, Avenc del Roc, Avenc del Rat Penat, Avenc dels Molons, Avenc del Tronc. L'entrada situada més al N correspon a l'avenc del Roc, que incideix directament sobre una petita galeria secundària a pocs metres de la boca principal, oberta per dessota seu; aquesta entrada principal és la cova del Rufino, la boca d'un metre d'ample per 2 d'altura, dóna pas a una galeria descendent que arriba a assolir uns 20 metres d'alçada de sostre. Després de 14 metres de recorregut, aquesta gira 90° al S i sembla quedar tancada per un amuntegament de blocs, formant en aquest punt una sala, de la que surten tres continuacions. La primera és una esquerra poc visible i mig obstruïda per un gran bloc, que permet l'accés a una galeria ascendent de característiques similars a la de l'entrada de la cova, després de 20 metres passa per la base del pou de l'avenc del Roc i torna a sortir a l'entrada de la cova del Rufino. Tornant de nou a la sala en l'amuntegament de blocs, pel seu damunt continua la galeria totalment ocupada per blocs, amb passos inferiors entre aquest. Al seu final, s'arriba a una nova i més estreta galeria perpendicular, que pel costat S porta a la *Sala Quadrada* i pel N arriba a una gran sala allargada en sentit N-S de l'extrem d'aquesta surt una galeria entre blocs que arriba de nou a la primera derivació que hem fet esment de la galeria principal, prop de l'entrada.

Situats a la *Sala Quadrada* observarem que comunica per diferents punts entre els blocs que l'ocupen amb la part terminal de la galeria principal, a més d'un interessant pou inclinat que dóna accés a una curiosa saleta inferior. També s'obre l'entrada d'un conducte ascendent que es dirigeix al SE que el comunica amb la *Sala del Tobogan*, de 10x3 metres i orientada SO-NE. Una fractura fortament inclinada en la seva pared N, forma un canal que permet arribar pel seu costat superior a un extrem d'una gran esquerra que ens fa pensar en les diàclisis, amb més de 10 metres d'alçada i tancada per forts pendents de blocs per ambdós extrems. Pel costat N i després de remuntar aquests blocs, s'arriba a un pou de -10 metres, que no és més que un forat al sostre de la galeria principal abans descrita. Pocs metres més endavant es surt a l'exterior per la boca de l'avenc Rat Penat, situat a 12 metres al SSO de la boca de la cova del Rufino. Pocs metres al S, però una mica més enlairat, trobem l'avenc dels Molons, que dóna pas a una galeria en ziga-zaga on s'obren dos pous sobre la *Gran Esquerda* inferior. Remuntant els blocs del costat S de la *Gran Esquerda*, just sobre el punt de contacte amb el *Tobogan*, s'assoleix un conducte entre blocs que arriba a una sala superior de la que surten dues galeries superposades vers el S, essent la més important la inferior d'elles, que després de 10 metres gira a l'O, fins arribar després d'uns 30 metres a la part alta d'una sala ocupada per una interessant colònia de Rat-penat. A la sala abans esmentada, on tenien origen aquestes darreres galeries, existeix també un altre tobogan, una canal fortament ascendent que surt a l'exterior en forma de veritable avenc, es tracta de l'avenc del Tronc, que està situat al SO de les anteriors entrades.

4 : Situació

Des del coll d'Alforja surt la carretera que es dirigeix a l'Arbolí (TV-7012), al cap d'un parell de quilòmetres trobem una cruïlla, a l'esquerra es va a l'Arbolí, a la dreta a la Mussara, agafarem aquesta última (TV-7092). Al cap d'uns 350 metres des de la cruïlla, trobem a la dreta un camp de conreu i al final d'aquest un pla on comença un camí que es dirigeix a l'Alforja, baixant el Cingle Blanc pel grau de l'Embut, després d'una corba a la dreta arribem a la base del cingle, el camí

passa entre un enorme bloc i la paret del cingle, seguim el camí fins arribar a la següent corba, aquest cop a l'esquerra, just en la corba, surt de front un corriol, al cap d'uns 50 metres, trobem unes fites a la dreta que obviarem, ja que es dirigeixen a l'avenc dels Ossos, caldrà seguir pel corriol paral·lel al cingle durant un centenar de metres on ens desviarem a la dreta per un corriol que s'enfila en diagonal cap el cingle, arribarem a un pla format per antigues terrasses de conreu, d'ací seguirem el corriol que surt per l'esquerra del pla, aquest guanya alçada suaument fins arribar a la base d'un fort pendent, on a l'esquerra trobem alguna de les boques secundaries del sistema, remuntant el pendent farem cap a la boca de la cova del Rufino.

5 : Bibliografia

Borrás, J.; Miñarro, JM.; Talavera, F.(1984).-'el baix camp, el priorat i la ribera d'ebre'. *Catàleg Espeleològic de Catalunya* (vol. 7):1-283. Ed. Políglota. Barcelona.

Cardona i Oliván, Ferran.(1990).-'El sistema mediterrani i la depressió central' *Grans Cavitats de Catalunya* (Segon Volum):1-484. ECG. Barcelona.

Ferrer, V.; Cano, M.; Borràs, J.; Garcés, JL.(1982).-'Coves del Rufino (els Motllats). *Sota Terra* (3):59-64. GES ' CMB. Barcelona.

Montoriol, A.(1980).-'Noves cavitats obertes als Motllats'. *Sota Terra* (1):28-38. GES ' CMB. Barcelona.

Massó Carballido, Jaume.-'Salvador Vilaseca i la Prehistòria d'Arbolí. Notes Biogràfiques'. Aplec de treballs (14).

Vilaseca Anguera, Salvador.(1934).-'les Coves d'Arbolí (Conca de Barberà)' *butlletí Arqueològic* (èpc.III,47):317-328. Societat Arqueològica Tarraconense

6 : Història

Encara que conegudes d'antic per la gent del país, la primera visita de la que és té constància és la realitzada el 1929 pel reusenc Salvador Vilaseca Anguera, aquest realitza estudis arqueològics a un seguit de coves situades en el Cingle Blanc, anomenant-les com a coves d'Arbolí i catalogant-les alfabèticament amb les lletres de la A a la N, aquests estudis els publicà el 1934. L'anomenada cova C, dita també 'del Rufino', una de les primeres coves que explorà aquest equip d'excavadors, comportà un seriós problema quan, a causa d'un accident fortuït, s'esllavissà un bloc de pedra que va ferir lleugerament M. Mata i lesionà de gravetat P. Rius, a qui Vilaseca va haver d'amputar in situ la mà del braç esquerre.

En temps més modern la cavitat rebé la visita esporàdica d'espeleòlegs, així tenim constància de la visita del GEE de Reus l'any 1973. El GES del CMB durant el 1979 explora totes les cavitats del Cingle Blanc, publicant els resultats el 1980 a la revista *Sota Terra* 1. En la topografia de la Cova del Rufino, li atorguen 270 metres de recorregut i 23 metres de fondària. El 1982 tornen novament i aconseguen comunicar altres tres cavitats amb la cova del Rufino i l'avenc del Roc, dels quals ja es coneixia la connexió, la nova topografia dona 430 metres de recorregut i -28 de fondària. La majoria de cavitats catalogades per Vilaseca amb les lletres de l'abecedari han estat rebatejades de nou davant la dificultat de saber la lletra corresponent de cada una d'elles. Al sistema se'l coneix com a Coves del Rufino, actualment el municipi de l'Arbolí està incorporat a

la comarca del Baix Camp, però en diferents èpoques ho havia estat a la Conca de Barberà i també a la del Priorat.

7 : Biologia

8 : Topografies

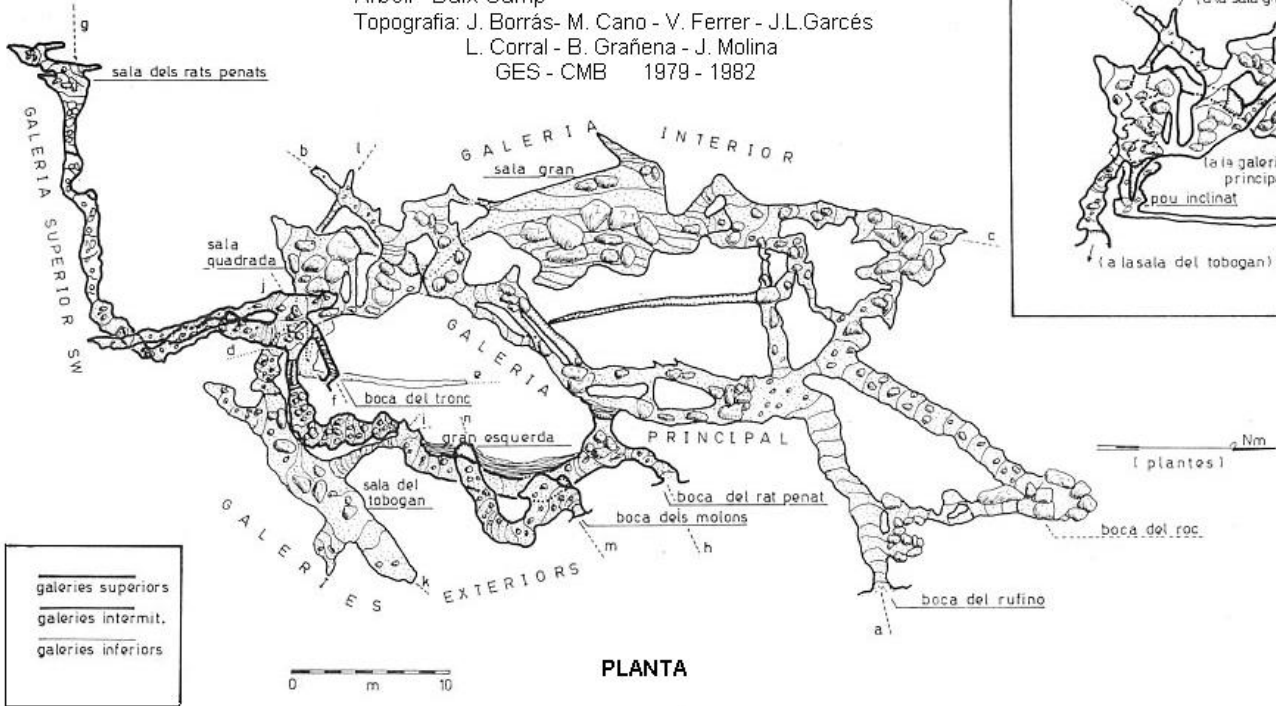
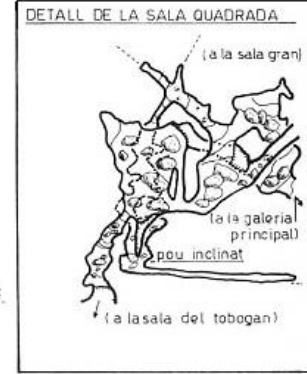
COVES DEL RUFINO

Arbolí - Baix Camp

Topografia: J. Borrás- M. Cano - V. Ferrer - J.L.Garcés

L. Corral - B. Grañena - J. Molina

GES - CMB 1979 - 1982

PLANTA

8 : Topografies

COVES DEL RUFINO

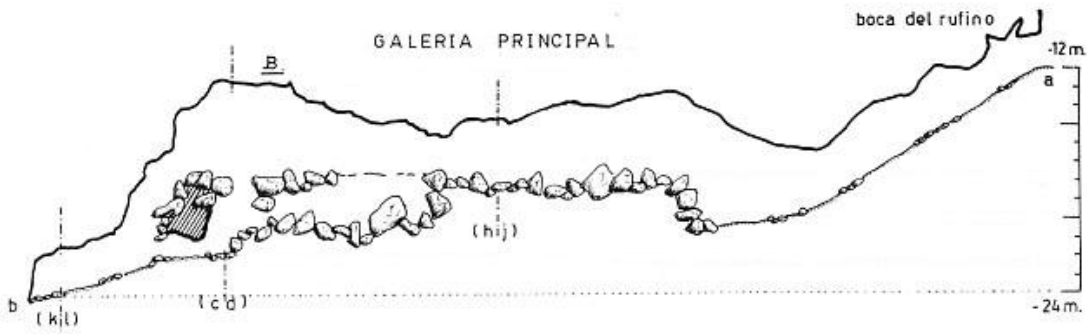
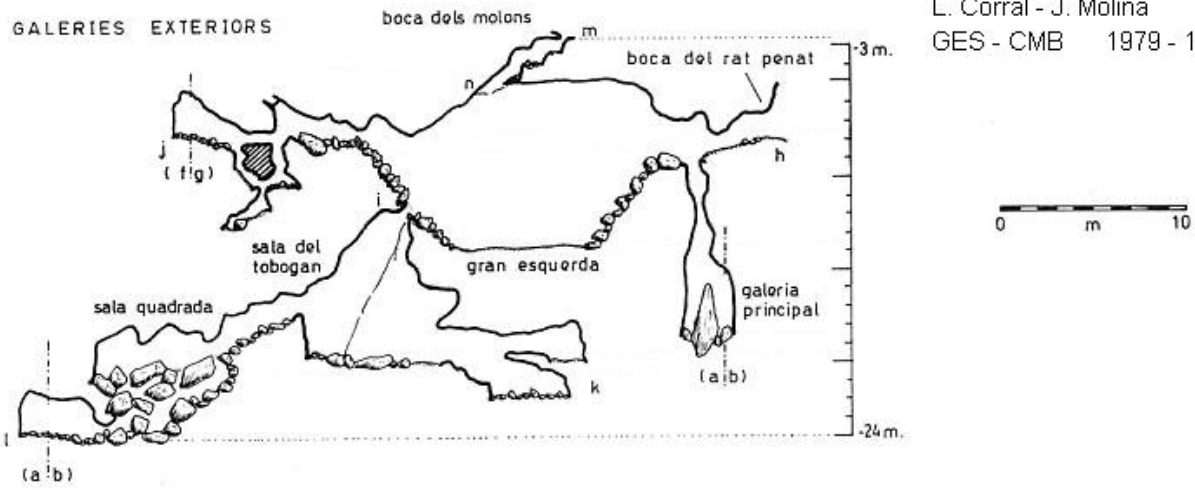
Arbolí - Baix Camp

Topografia: J. Borrás- M. Cano - V. Ferrer

J.L.Garcés - B. Grañena

L. Corral - J. Molina

GES - CMB 1979 - 1982

8 : Topografies

COVES DEL RUFINO

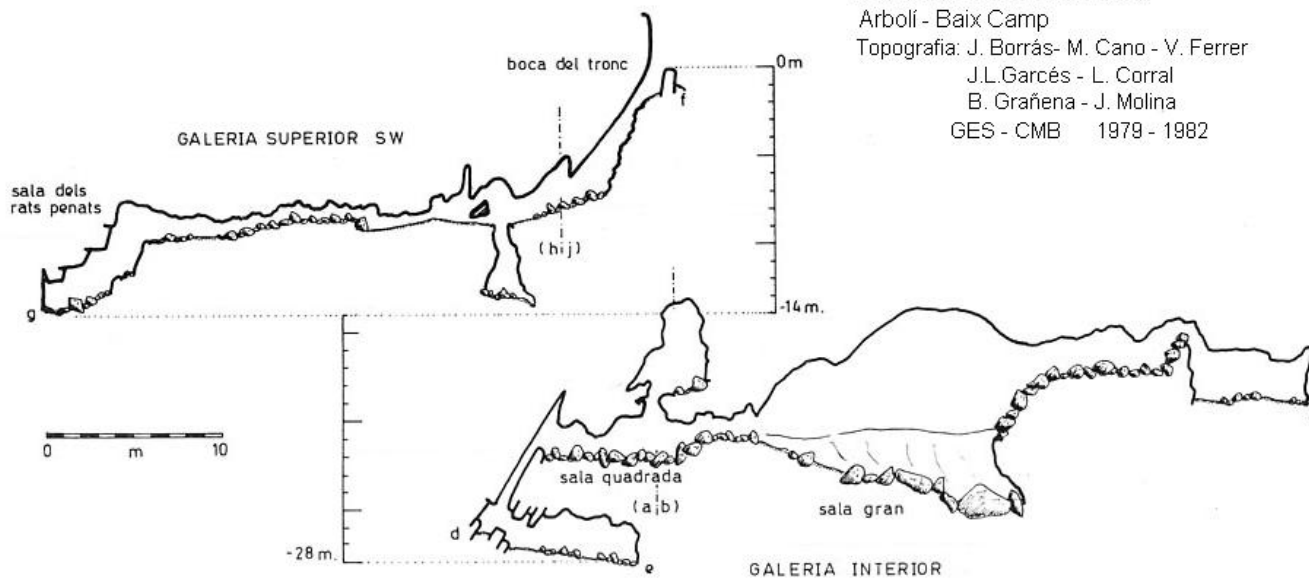
Arbolí - Baix Camp

Topografia: J. Borrás- M. Cano - V. Ferrer

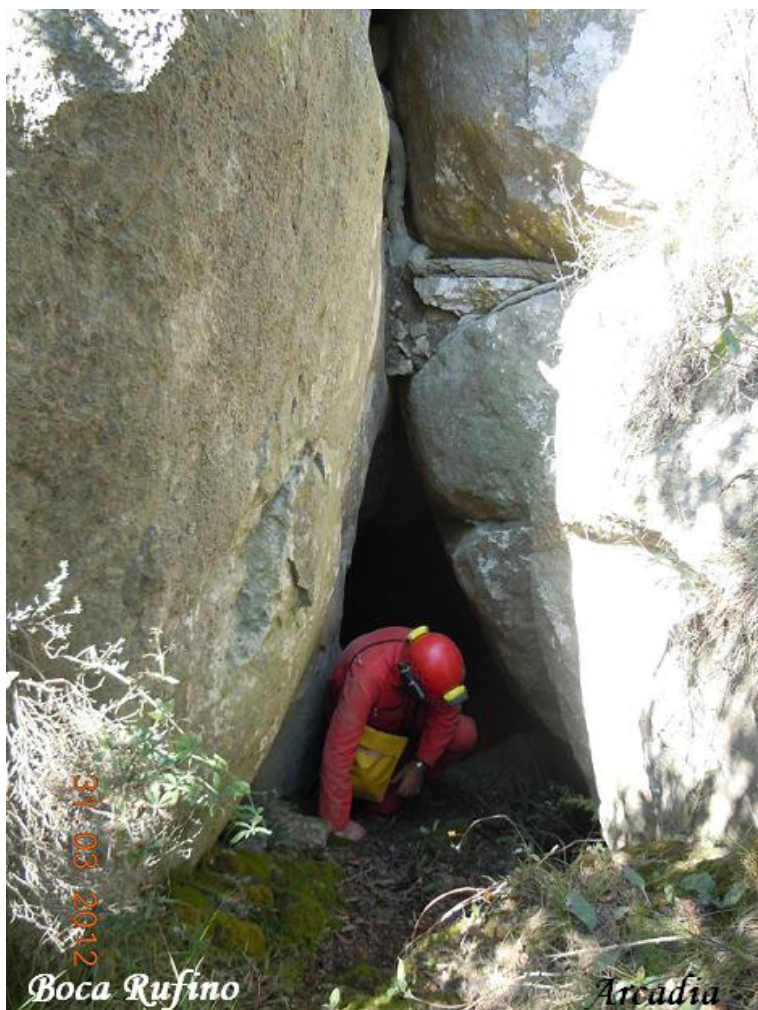
J.L. Garcés - L. Corral

B. Grañena - J. Molina

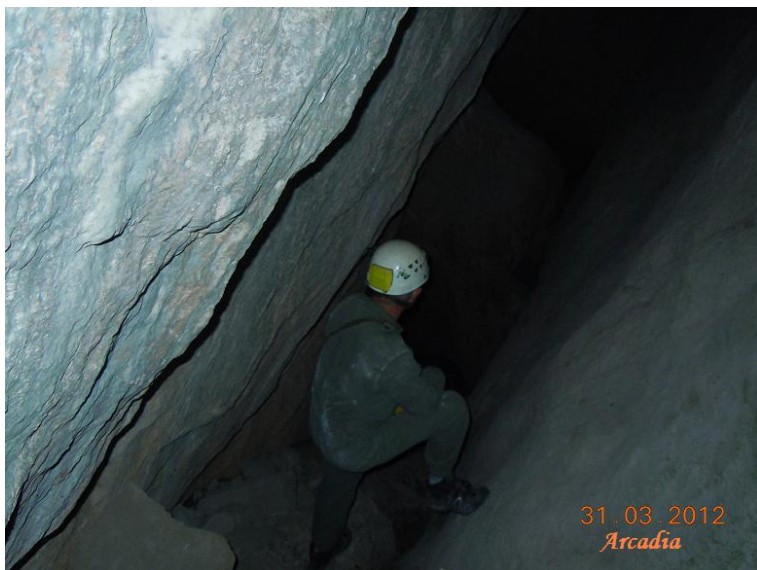
GES - CMB 1979 - 1982

9 : Fotografies

9 : Fotografies

9 : Fotografies

9 : Fotografies

9 : Fotografies

